

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Rektor

REKTORS BESLUT

2012-12-18 dnr V 2011/155

Ärende	<u>Styrdokument: Policy, regler och handlägningsordning för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser</u>
Bakgrund och beslutsunderlag (ev. hänvisning)	<u>Styrdokumentet är framtagna i enlighet med Statskontorets riktlinjer i skriften <i>Statliga myndigheters hantering av programvarulicenser 2007:11</i> i avsikt att främja korrekt hantering och nyttjande av programvaror och programvarulicenser inom Universitetet. Styrdokumentet har arbetats fram av en särskild arbetsgrupp inom Universitetets Licenskommitté samt har förankrats i IT-beställarutskottet och IT-styrelsen mfl instanser. IT-styrelsen har vid sammanträde 2012-12-12 beslutat att tillstyrka att rektor fattar beslut om nämnda styrdokument.</u>
Föredragande och övriga närvarande	<u>Lenart Jareteg</u>

Beslutas	<p>att fastställa föreslagen policy för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser.</p> <p>att fastställa föreslagna regler för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser.</p> <p>att fastställa föreslagen handläggningsordning för gemensam licenssamordning.</p> <p>att ge IT-staben i uppdrag att samordna implementering utifrån fastställda dokument.</p> <p>.....</p> <p>☒ enligt bifogat förslag ☐ enligt bifogat <i>justerat</i> förslag</p> <p> / Pam Fredman, rektor</p>
Kopia till	<p><i>Demant förslag för vidarebeskrivning till berörda</i> exp. <i>12/2020 JFD</i></p> <p>..... exp. ....</p> <p>..... exp. ....</p> <p>..... exp. ....</p>
Anmält	Anmält vid rektorssammanträde <i>14/1 -13</i>

GÖTEBORGS UNIVERSITET

IT-staben
Lennart Jareteg

PM
2012-12-18 Dnr V 2011/472

1 / 1

Policy, regler och handlägningsordning för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser

Statskontoret angav i rapporten *Statliga myndigheters hantering av programvarulicenser 2007:11* sju grundläggande riktlinjer för att en myndighet skall anses ha en acceptabel nivå på hantering av programvaror och programvarulicenser. Rapporten gjordes på uppdrag av regeringen. I ESV:s årliga enkät kring ekonomiadministrativa värden och programvarulicenser hänvisar ESV bl.a. till Statskontorets rapport.

Enligt Statskontorets rapport förväntas en myndighet:

1. att ha någon form av licensregister.
2. att kunna styrka sitt licensinnehav.
3. att ha personer utsedda med uppgift att se till att myndigheten har erforderliga licenser.
4. **att ha en dokumenterad policy [med regler/riktlinjer] för licenshanteringen.**
5. att informera anställda och studerande om gällande regler och ansvar.
6. att ha kontroll över utnyttjandet av programvara via installationskontroll och/eller inventering av datorer.
7. att enbart ge särskilt utsedda personer tillåtelse att installera programvaror och system.

Göteborgs universitet har i flera år arbetat aktivt med att inrikta hanteringen av programvaror och programvarulicenser i linje med Statskontorets riktlinjer. Som ett led i detta arbete har universitetets licensverksamhet arbetat fram policy, regler samt handlägningsordning för hantering av programvaror och programvarulicenser vilka förankrats i Licenskommittén, IT-beställarutskottet samt IT-styrelsen. Dock saknas formellt beslut för dessa dokument. Rektor föreslås med anledning av denna bakgrund:

- att fastställa föreslagen policy för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser.
- att fastställa föreslagna regler för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser.
- att fastställa föreslagen handlägningsordning för gemensam licenssamordning.
- att ge IT-staben i uppdrag att samordna implementering utifrån fastställda dokument.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Styrdokument

Dnr V 2011/472

Policy för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser

Publicerad	www.styrdokument.adm.gu.se
Beslutsfattare	Rektor
Handläggare	Lennart Jareteg
Beslutsdatum	2012-12-18
Giltighetstid	Tills vidare
Sammanfattning	<p>Policyn är framtagen i enlighet med Statskontorets riktlinjer i skriften <i>Statliga myndigheters hantering av programvarulicenser 2007:11</i> i avsikt att främja korrekt hantering och nyttjande av programvaror och programvarulicenser inom Universitetet. Policyn har arbetats fram av en särskild arbetsgrupp inom Universitetets Licenskommitté samt har förankrats i IT-beställarutskottet och IT-styrelsen.</p>

Juli 2012

Policy för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser

Det åligger varje enskild anställd/medarbetare och studerande att nyttja och hantera universitetets programvaror och programvarulicenser i enlighet med universitetets policy och regler för dessa samt i enlighet med upphovsrätten och upphovsrättsinnehavarnas särskilda villkor.

Hantering av programvaror och programvarulicenser skall samordnas och organiseras så att gällande lagar, villkor och regler kan efterlevas samt möta verksamhetens önskemål och krav.

En gemensam funktion skall ansvara för samordning av och organisation för hantering av programvaror och programvarulicenser samt för information och utformning av interna licensregler.

Den samordnade licensverksamheten skall verka för att:

- största möjliga öppenhet, tydlighet och trovärdighet mot tillverkare och leverantörer uppnås.
- bästa möjliga balans mellan enskilda önskemål och standardisering uppnås i verksamhetens behov av programvaror.
- kontinuitet och stabilitet i användarnas programvaruanvändning tillgodoses.
- största möjliga effektivitet i hantering av programvaror och licenser uppnås.
- största möjliga kostnadseffektivitet uppnås.
- möjligheten att använda öppen programvara övervägs där det är tillämpligt.
- valda programvaror i möjligaste mån stödjer öppna standarder.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Styrdokument

Dnr V 2011/472

Regler för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser

Publicerad	www.styrdokument.adm.gu.se
Beslutsfattare	Rektor
Handläggare	Lennart Jareteg
Beslutsdatum	2012-12-18
Giltighetstid	Tills vidare
Sammanfattning	Reglerna är framtagna i enlighet med Statskontorets riktlinjer i skriften <i>Statliga myndigheters hantering av programvarulicenser 2007:11</i> i avsikt att främja korrekt hantering och nyttjande av programvaror och programvarulicenser inom Universitetet. Reglerna har arbetats fram av en särskild arbetsgrupp inom Universitetets Licenskommitté samt har förankrats i IT-beställarutskottet och IT-styrelsen.

Juli 2012

Regler för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser

Definitioner

Med programvara avses körbart program/applikation för dator och liknande hårdvara.

Med programvarulicens avses tillåtelse från tillverkare/leverantör att bruka dennes programvara i enlighet med gällande avtal och villkor.

För beskrivning av rollerna lokalt licensansvarig och licenssamordnare, se styrdokumentet *Handläggningsordning för gemensam licenssamordning*.

Nyttjande av programvaror och programvarulicenser

Anställd/medarbetare

- Det åligger varje enskild användare att i sitt eget nyttjande av universitetets programvaror och programvarulicenser efterleva upphovsrätten, upphovsrättsinnehavarnas särskilda villkor, de villkor som publiceras på universitetets licenswebb samt universitetets interna policyer och regler.
- Installation av programvaror som ligger utanför universitetets generella programvaruutbud bör ske i samråd med lokalt licensansvarig.
- Privatägda programvaror och programvarulicenser samt gratisprogramvaror avsedda för privat bruk får inte installeras i universitetets datorer i strid med övergripande licens- och IT-säkerhetspolicy. Tveksamheter skall diskuteras i samråd med lokalt licensansvarig.
- Anställda och medarbetare får endast nyttja universitetets programvaror och programvarulicenser i privat dator i det fall avtal med leverantören tillåter detta och då nyttjandet sker i samband med arbete för universitetets räkning.

- Universitetets programvaror och programvarulicenser får inte nyttjas för privat eller kommersiellt bruk.
- Programvara och licenskoder skall hanteras på ett sådant sätt att otillbörlig användning förhindras.
- Vid avslutad anställning/avslutat uppdrag vid universitetet skall all programvara tillhandahållas av universitetet avinstalleras från privata datorer.

Studenter

- Det åligger universitetets studenter att i sitt eget nyttjande av universitetets programvaror och programvarulicenser efterleva upphovsrätten, upphovsrättsinnehavarnas särskilda villkor, universitetets interna policyer och regler samt de villkor som publiceras på universitetets studentprogramserver.
- Universitetets programvaror och programvarulicenser får inte nyttjas för kommersiellt bruk.
- Programvara och licenskoder skall hanteras på ett sådant sätt att otillbörlig användning förhindras.
- Efter avslutade studier skall all programvara tillhandahållas av universitetet avinstalleras.

Påföljder

Upphovsrättsintrång

Programvara anses vara "litterära verk" och omfattas därför av upphovsrätten. Den som utan lov använder sig av ett skyddat verk – såsom nyttjande av programvara utan licens eller ett nyttjande utöver vad licensen anger – är skyldig till upphovsrättsintrång med straffsats upp till två års fängelse. Till sådan påföljd kan kopplas skadestånd och förverkande av eventuell programvarulicens.

Anställd/medarbetare

Då en anställd/medarbetare hanterar programvara i strid mot universitetets licensregler, kan påföljden för detta innebära arbetsrättsliga påföljder. En anställds regelöverträdelse kan utgöra skäl för uppsägning och i mycket allvarliga fall även avsked.

Student

Då en student hanterar programvara i strid mot universitetets licensregler, kan påföljden för detta innebära att studenten stängs av från universitetets IT-resurser. Regelöverträdelse kan också bli ett fall för disciplinnämnden.

Överträdelse

Överträdelse av universitetets licensregler hanteras i enlighet med gällande *Regler för IT-säkerhet vid Göteborgs universitet*, punkten 1.6 "Påföljder och åtgärder vid regelbrott".

Hantering av programvaror och programvarulicenser

Införskaffning

- Vid införskaffning av programvara skall befintliga avtal och villkor först kontrolleras på den gemensamma licenswebben.
- Möjligheten att använda öppen programvara skall alltid övervägas.
- Programvaran skall i möjligaste mån stödja öppna standarder.
- Enstaka programvaruinköp skall hanteras av lokalt licensansvarig vid institutionen/enheten.
- Vid övriga behov och inköp skall möjlig samordning undersökas via Licenskommittén och gemensam licenssamordningsfunktion.
- Inköp skall ske enligt interna ramavtal eller statliga ramavtal om sådana avtal finns. Vid tecknande av större avtal skall heltäckande sitelicenser tecknas där det är administrativt och ekonomiskt fördelaktigt.

Installation

Inom universitetet skall installationer av programvara endast utföras av personer som tilldelats sådan behörighet. Programvaruinstallation får inte utföras utan att giltig licens finns för respektive installation.

Avinstallation/borttagning

Anställd/Medarbetare

För anställda/medarbetare gäller att vid avslutat uppdrag/anställning vid universitetet skall all programvara tillhandahållen av universitetet avinstalleras från privata datorer.

Studenter

För studenter gäller att efter avslutade studier skall all programvara tillhandahållen av universitetet avinstalleras från privata datorer.

Oklarheter

Anställd/Medarbetare

Då oklarheter och oegentligheter uppstår vad gäller programvaruhantering och licenser, skall följande tjänster/funktioner konsulteras i nämnd ordning: licenswebben (licenser.gu.se), lokalt licensansvarig, enhetschefen (prefekt eller motsvarande), licenssamordnaren.

Studenter

Studenter skall ta del av information som publiceras på studentprogramservern då frågor kring programvaruanvändningen uppstår.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Styrdokument

Dnr V 2011/472

Handläggningsordning för gemensam licenssamordning

Publicerad	www.styrdokument.adm.gu.se
Beslutsfattare	Rektor
Handläggare	Lennart Jareteg
Beslutsdatum	2012-12-18
Giltighetstid	Tills vidare
Sammanfattning	Handläggningsordningen tydliggör organisation och arbetsordning för arbetet med att implementera <i>Policy och Regler för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser</i> samt riktlinjer i Statskontorets skrift <i>Statliga myndigheters hantering av programvarulicenser 2007:11</i> .

Juli 2012

Handläggningsordning för gemensam licenssamordning

Definitioner

Med programvara avses körbart program/applikation för dator och liknande hårdvara.

Med programvarulicens avses tillåtelse från tillverkare/leverantör att bruka dennes programvara i enlighet med gällande avtal och villkor.

Lagar, förordningar och riktlinjer

Denna handläggningsordning har universitetets *Policy samt Regler för nyttjande och hantering av programvaror och programvarulicenser* som utgångspunkt, vilka i sin tur har sin utgångspunkt i gällande lagar, förordningar och riktlinjer inom området. Främst gäller lagen om upphovsrätt (1960:729). Viktiga riktlinjer ges också i Statskontorets rapport *Statliga myndigheters hantering av programvarulicenser 2007:11*.

Fastställda processer

Behov och hantering av programvara och programvarulicenser inom universitetet skall hanteras i samstämmighet med gällande policy, regler, denna handläggningsordning samt fastställda processer. Processerna skall följa nämnda dokument. Processerna skall finnas publicerade på licenswebben http://licenser.gu.se/Om_licensverksamheten/

Gemensam rådsfunktion/licenskommitté

En för universitetet gemensam rådsfunktion skall vara vägledande i beslut inom programvarulicensområdet.

Rådsfunktionen skall utses av och vara underställd IT-beställarutskottet samt bestå av en representant från varje fakultet, en representant från Universitetsbiblioteket, en representant från IT-avdelningen, licenssamordnaren (se nedan), en representant från övriga Gemensamma förvaltningen, en representant från Chalmers, samt en studentrepresentant.

Ordförande för rådsfunktionen skall vara licenssamordnaren.

Gemensam licenssamordningsfunktion

En gemensam funktion skall inom ramarna för fastställda processer samordna universitetets behov och hantering av gemensamma programvaror och programvarulicenser.

Licenssamordningsfunktionen skall ansvara för processer, licensavtal, licensorganisation, utformning av interna licensregler och policy, tillgängliggörande av programvaruinstallationer och licenskoder, licenswebb, licensutbildningar och övrig information inom området.

Organisatorisk hemvist för gemensam licenssamordningsfunktion skall vara där ärenden och uppdrag handläggs för IT-beställarutskottet och IT-styrelsen. En *licenssamordnare* skall ansvara för arbetet inom licenssamordningsfunktionen.

Beslutsordning

Universitetets gemensamma IT-styrelse skall vara beslutsfattande vad gäller budgetramar för det gemensamma och samordnade programvarulicensområdet.

IT-beställarutskottet skall inom beslutade budgetramar vara beslutsfattande vad gäller satsningar inom programvarulicensområdet. IT-beställarutskottet fastställer också processerna inom programvarulicensområdet.

Den för området gemensamma rådsfunktionen (Licenskommittén) arbetar fram beslutsunderlag inom programvarulicensområdet. Förslag till beslut skall vara förankrade i universitetets verksamhetsområden och hos relevant expertis.

Licenssamordnaren skall handlägga ärenden och beslutsunderlag samt vara ordförande i och sammankallande för rådsfunktionen.

Lokalt licensansvar

Varje institution/enhet inom universitetet ansvarar för sitt eget licensinnehav. Prefekten/motsvarande beslutar om inköp av licenser samt ansvarar för att verksamheten efterlever licenspolicy, licensregler, denna handläggningsordning, lagar, avtal och villkor.

Vid varje institution/enhet skall finnas minst en *lokalt licensansvarig* som utses av prefekten/motsvarande.

Lokalt licensansvarig utför inköp av programvaror enligt prefektens/motsvarandes beslut samt underhåller registrering av licenser i gemensamma verktyg i överensstämmelse med befintliga installationer.

Lokalt licensansvarig ansvarar för att hålla sig uppdaterad om universitetets regler, programvarulicensavtal med dess villkor, rådgivning i programvarulicensfrågor till lokala användare samt för vidare spridning av licensinformation inom den egna institutionen/enheten.

För datasalars licenser ansvarar den fakultet/institution/motsvarande som bär ansvaret för datorerna i respektive datasal.

Information

Den gemensamma licenssamordningsfunktionen ansvarar för att förmedla information om programvarulicensområdet, licenspolicy, licensregler, handläggningsordning, kontaktvägar, aktuella programvaruavtal samt att gällande villkor görs tillgängliga för studenterna.

Licenssamordningsfunktionen skall ansvara för en webbplats där ovan nämnda information tillgängliggörs.

Tillgängliggörande av gemensamma programvaror

Licenssamordningsfunktionen skall ansvara för att gemensamma programvaror tillgängliggörs via säkra och för verksamheten ändamålsenliga distributionskanaler.

Licensregister och inventeringssystem

Universitetet skall tillhandahålla ett gemensamt system i vilket information om licensavtal, inköpta programvarulicenser, licensbevis och installationer skall kunna registreras av licenssamordnaren samt av lokalt licensansvariga. Systemet skall också automatiserat kunna inventera programvaror i universitetets datorklienter.

Informationen i ovanstående system skall dels utgöra ett stöd för att styrka licensinnehav för installerad programvara, samt dels visa nyttjandegrad för installerade programvaror. Informationen skall vara tillgänglig för berörda parter.